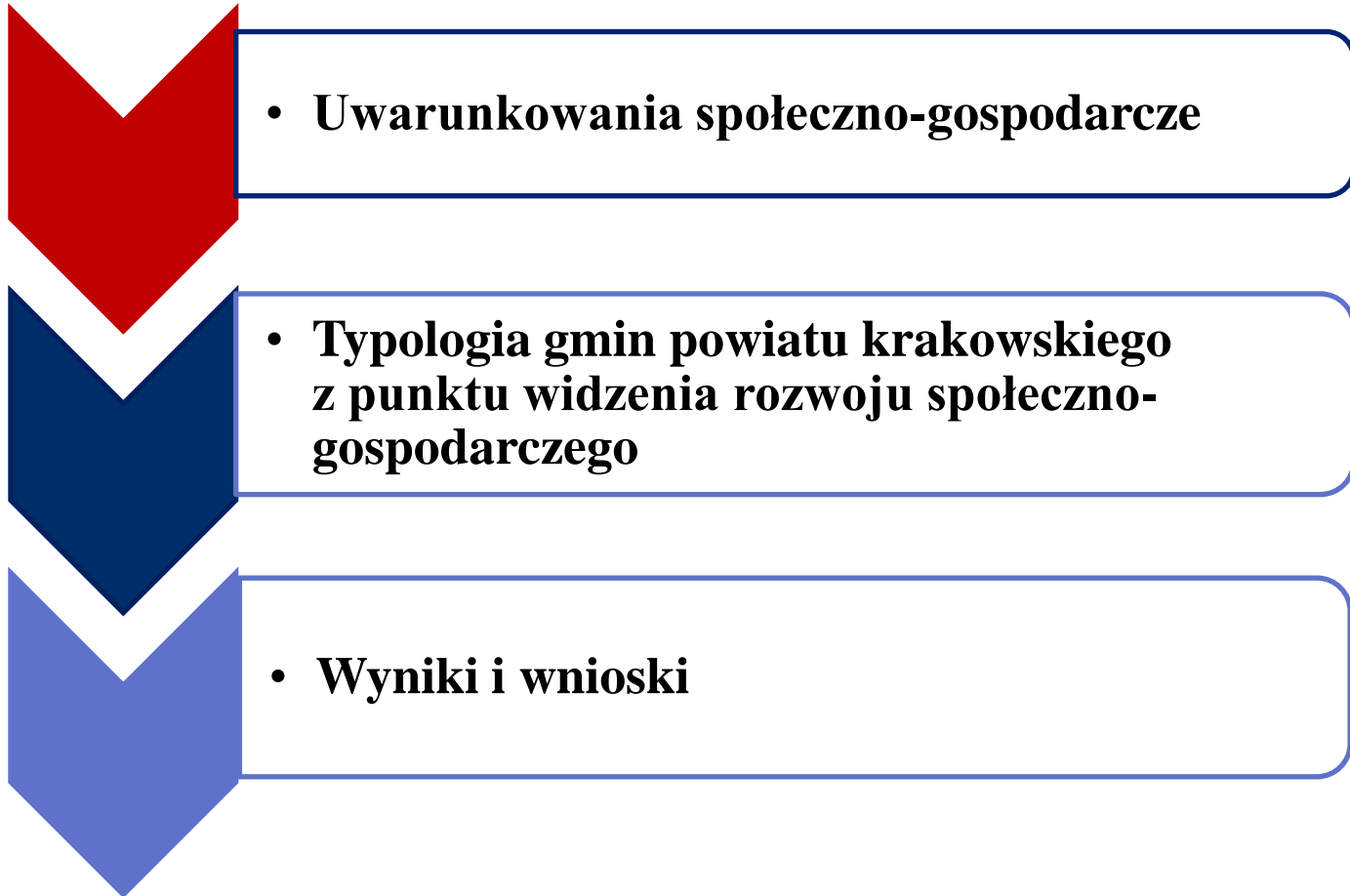

Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie
Wydział Inżynierii Środowiska i Geodezji
Katedra Gospodarki Przestrzennej i Architektury Krajobrazu

Dynamika zmian warunków społeczno- gospodarczych w gminach powiatu krakowskiego w latach 2010-2014

Barbara Prus
Małgorzata Dudzińska

Poziom rozwoju społeczno-gospodarczego

Rozwój społeczno-gospodarczy –

Ziemiańczyk 2010

proces pozytywnych przemian, wzrostu ilościowego oraz zmian jakościowych (Parysek 1999);

Chojnicki 1999

zjawisko - „ciąg zmian ukierunkowanych i nieodwracalnych”, a zmiany te dokonują się na obiektach złożonych (Chojnicki 1999).

Ghurski 2008

Parysek 1997

Bański 2009

Grabiński i in. 1989

Zmienne przyjęte do analizy

Oznaczenie	Nazwa zmiennej
Zmienne demograficzne	
x₁	Liczba ludności przypadającej na 1 km ² (gęstość zaludnienia)
x₂	Liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
x₃	Liczba pracujących na 1000 ludności
x₄	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]
Zmienne ekonomiczne	
x₅	Dochody ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca w zł
x₆	Wydatki ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca w zł
Zmienne z zakresu infrastruktury społecznej	
x₇	Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 mieszkańców
x₈	Podmioty w rejestrze REGON
Zmienne z zakresu infrastruktury technicznej	
x₉	Odsetek ludności korzystającej z instalacji wodociągowej
x₁₀	Odsetek ludności korzystającej z instalacji kanalizacyjnej
x₁₁	Odsetek ludności korzystającej z instalacji gazowej

Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie
Wydział Inżynierii Środowiska i Geodezji
Katedra Gospodarki Przestrzennej i Architektury Krajobrazu

Obszar badań

Powiat krakowski

Powierzchnia **1 230 km²** (czwarty co do wielkości powiat w woj. małopolskim).

Powiat tworzy **17 gmin**: Czernichów, Igołomia-Wawrzeńczyce, Iwanowice, Jerzmanowice-Przegonia, Kocmyrzów-Luborzyca, Krzeszowice, Liszki, Michałowice, Mogilany, Skała, Skawina, Słomniki, Sułoszowa, Świątniki Górne, Wielka Wieś, Zabierzów, Zielonki, **332 miejscowości**, w tym **5** posiadających prawa miejskie: Krzeszowice, Skała, Skawina oraz Świątniki Górne.

Liczba ludności w 2014 roku - **268 517 osób (218 os/km²)**
Średnia gęstość zaludnienia w 2004 r. wynosiła 192 os/km².
(liczba ludności powiatu zwiększyła się o ok. 26,7 tys. osób).

Dwa lotniska, teren w bezpośrednim oddziaływaniu obszaru metropolitalnego Krakowa - duży potencjał rozwojowy.

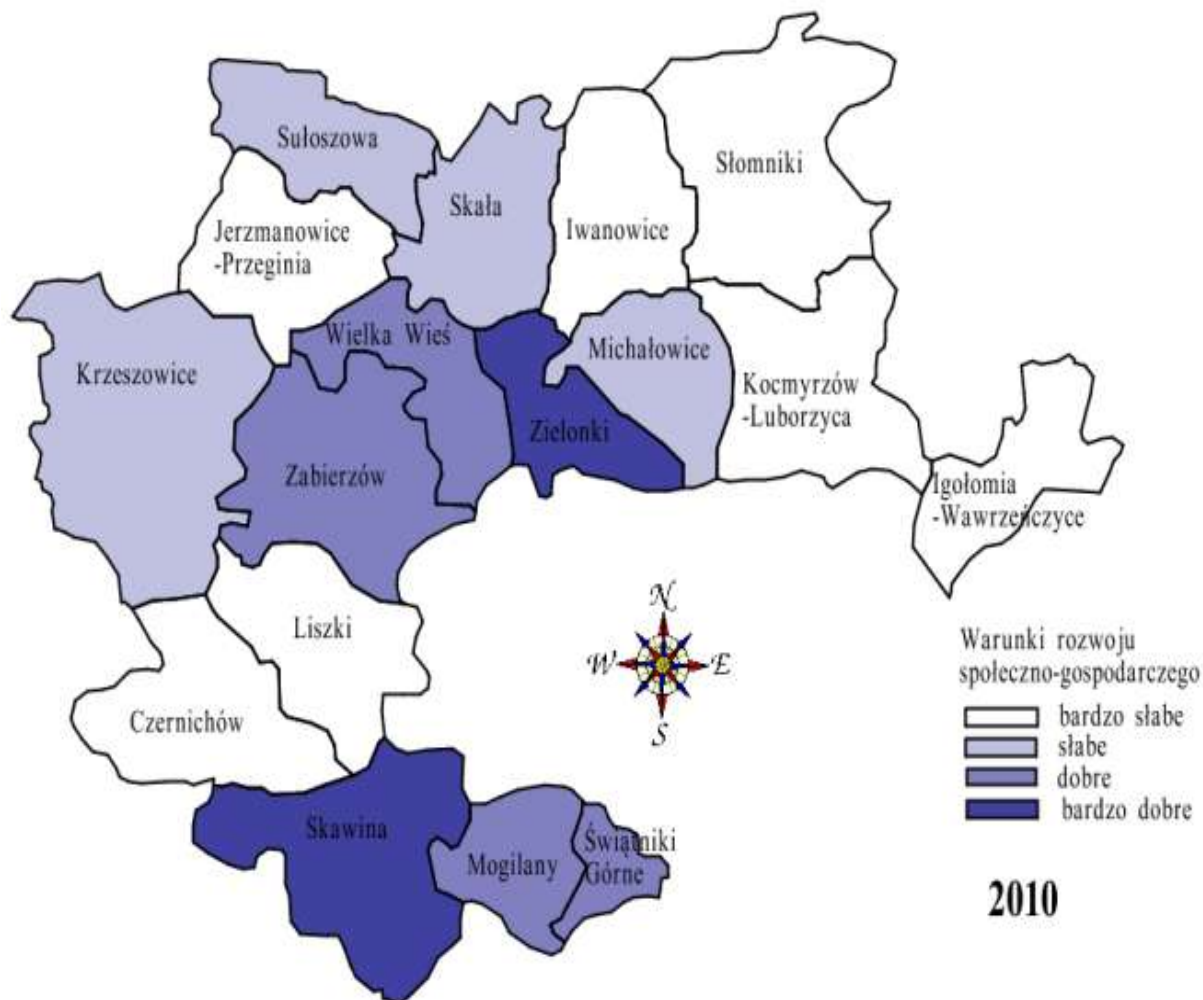
Metoda badawcza

Metoda typologii

- **Dobór cech diagnostycznych** – metodą współczynników korelacji i zmienności,
- **Redukcja przestrzeni wielocechowej** – normalizacja metodą unitaryzacji (stymulanty), redukcja przestrzeni metodą standaryzowanych sum
- **Grupowanie jednostek przestrzennych** – podział naturalny
- **Kontrola prawidłowości wykonania typologii**

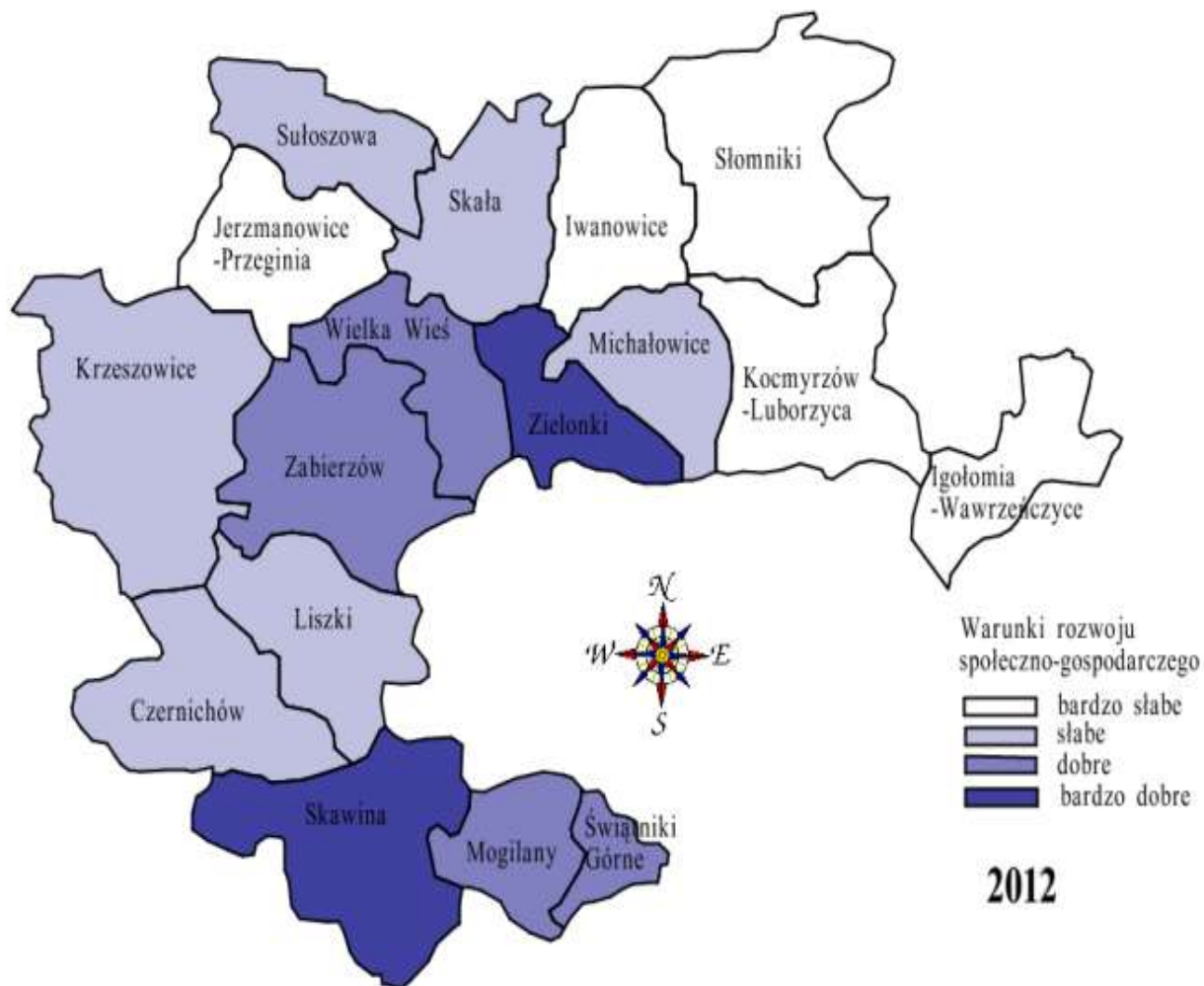

Wyniki klasyfikacji metodą typologii - 2010

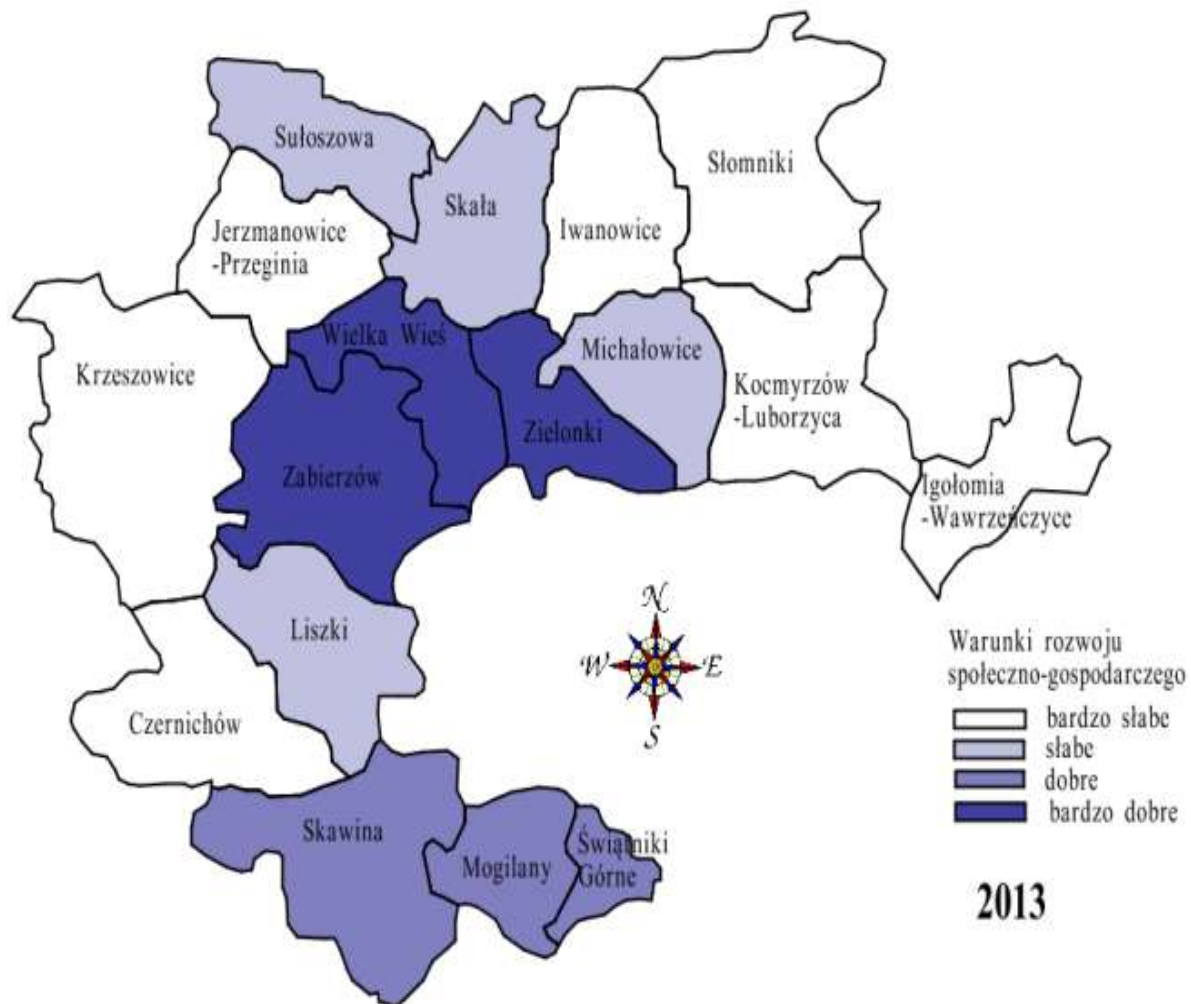

Wyniki klasyfikacji metodą typologii - 2012

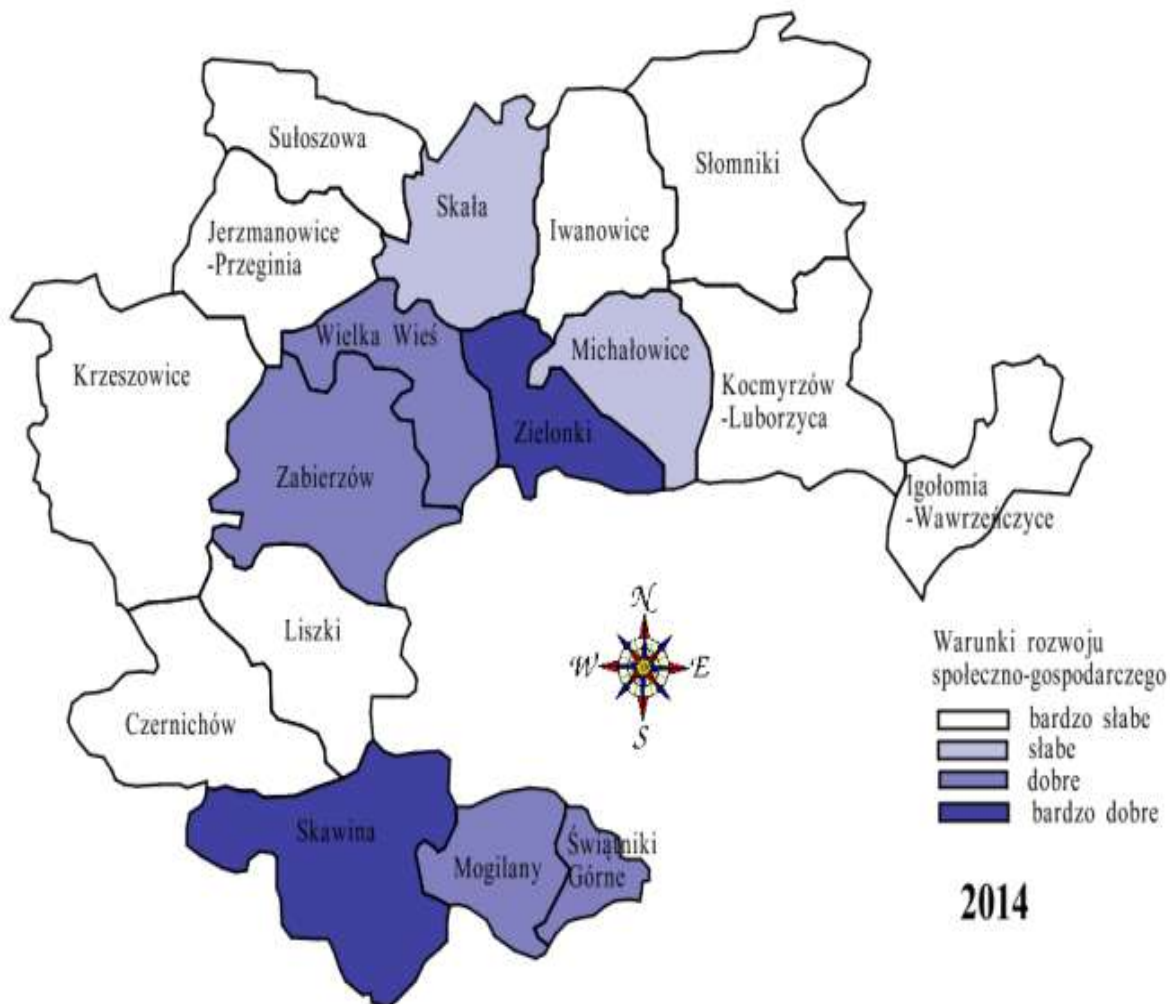

Wyniki klasyfikacji metodą typologii -2013

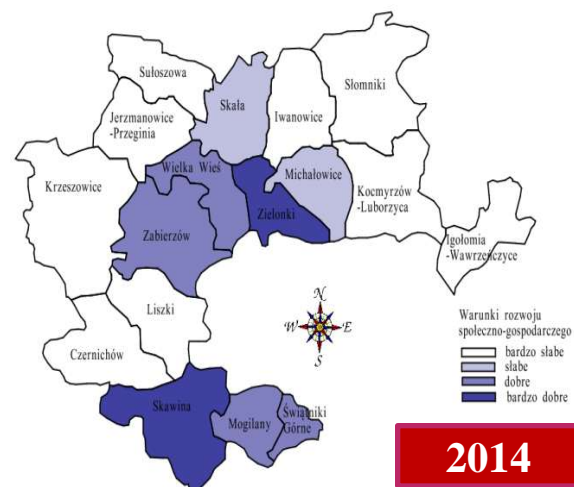
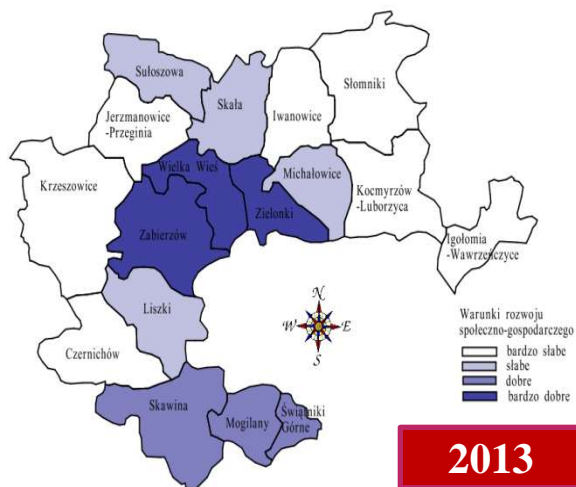
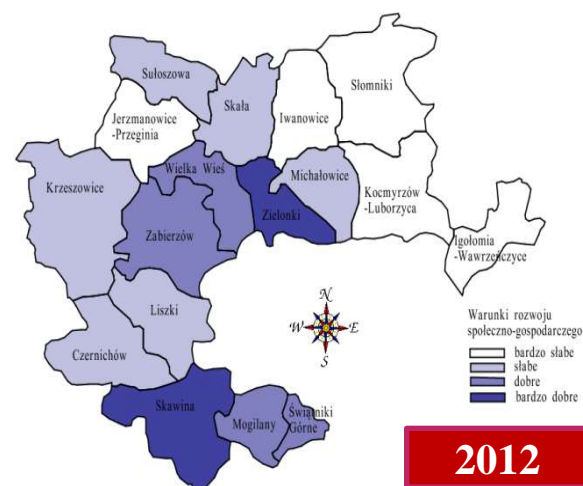
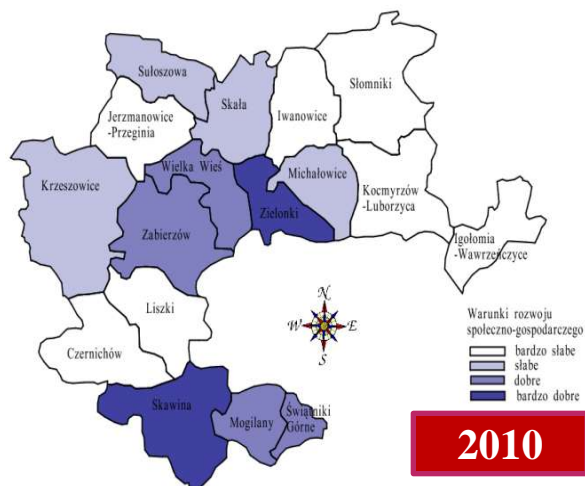

Wyniki klasyfikacji metodą typologii -2014

Porównanie wyników typologii

Kontrola prawidłowości wykonania typologii

		2010				2012			
		cechy diagnostyczne				cechy diagnostyczne			
		x_1	x_5	x_7	x_{10}	x_1	x_5	x_7	x_{10}
ogółem	σ	108,7	409,1	42,8	18,8	112,9	279,8	31,1	21,2
	V [%]	49,4	15,8	68,3	68,4	50,0	10,0	64,6	65,6
bardzo słabe	σI	37,5	303,3	20,4	13,9	26,4	178,9	22,7	11,8
	V%I	24,3	12,7	49,8	86,9	18,7	6,7	75,3	98,0
słabe	σII	54,2	576,1	63,4	18,2	49,6	275,8	38,6	15,4
	V%II	33,1	22,4	87,8	59,3	28,1	10,1	81,3	42,8
dobre	σIII	120,9	125,2	46,0	14,6	110,2	157,8	18,9	25,7
	V%III	32,6	5,0	56,4	78,7	35,7	5,5	29,9	62,8
bardzo dobre	σIV	103,7	236,4	47,8	10,3	18,4	647,0	42,4	3,0
	V%IV	32,8	7,9	58,6	20,9	4,4	21,2	65,3	5,5
		2013				2014			
		cechy diagnostyczne				cechy diagnostyczne			
		x_1	x_5	x_7	x_{10}	x_1	x_5	x_7	x_{10}
ogółem	σ	114,7	315,0	29,5	20,4	113,7	410,0	23,5	23,9
	V [%]	50,3	10,8	56,6	59,9	48,5	13,4	48,8	59,1
bardzo słabe	σI	40,9	278,3	22,8	14,8	44,9	195,8	17,0	23,0
	V%I	25,9	10,4	55,7	71,2	25,7	7,1	42,6	79,1
słabe	σII	53,9	276,8	36,8	18,1	17,7	148,5	31,8	30,0
	V%II	32,3	9,0	80,4	47,5	8,6	4,7	57,3	76,9
dobre	σIII	88,7	148,8	33,5	20,3	111,0	222,2	15,8	29,3
	V%III	22,0	4,8	57,2	60,6	35,1	6,7	25,5	57,0
bardzo dobre	σIV	102,1	105,1	21,6	10,3	4,9	760,1	49,5	1,8
	V%IV	34,3	3,3	26,9	17,1	1,2	20,6	81,1	3,1

Wnioski

Rozwój społeczno-gospodarczy

- 1) Determinanty rozwoju społeczno-gospodarczego w powiecie krakowskim: gęstość zaludnienia, dochody budżetu gminy na 1 mieszkańca, liczba mieszkań oddanych od użytkowania na 1000 mieszkańców oraz odsetek ludności korzystającej z instalacji kanalizacyjnej (stymulanty)
- 2) Niewielka zmiana parametrów może wpłynąć na ogólny wynik analiz rozwoju społeczno-gospodarczego, niemniej jednak zmiany te nie są radykalne.
- 3) Gminy o wysokich wartościach meta-wskaźnika pozostają w rankingu gmin powiatu krakowskiego przez szereg lat niezmiennie najlepsze.
- 4) Gminy o charakterze rolniczym są słabiej rozwinięte pod kątem społecznym oraz gospodarczym.
- 5) Zmienną, która najbardziej różni się w poszczególnych gminach powiatu krakowskiego jest liczba pracujących na 1000 mieszkańców.

Wnioski

Rozwój społeczno-gospodarczy

- 6) Wraz ze wzrostem liczby ludności zwiększa się liczba podmiotów w rejestrze REGON na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym.
- 7) Metody taksonomiczne umożliwiają analizę zjawisk wielowymiarowych, pomagając w podziale obiektów na jednorodne typy, według założonych kryteriów.
- 8) Metoda typologii pozwala na syntetyczną analizę zjawiska rozwoju społeczno-gospodarczego, w tym na poznanie relacji zachodzących pomiędzy badanymi obiektami.
- 9) Poznanie stanu rozwoju społeczno-gospodarczego oraz jego zmian na przestrzeni kilku lat umożliwia podjęcie decyzji, które pozwolą na odpowiednie wykorzystanie potencjału poszczególnych gmin oraz na eliminowanie dysproporcji pomiędzy stanem rozwoju gmin. Umożliwia to przyjęcie odpowiednio ukierunkowanych strategii rozwoju oraz zwrócenie uwagi na determinanty rozwoju, z pominięciem cech mniej istotnych.

Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie
Wydział Inżynierii Środowiska i Geodezji
Katedra Gospodarki Przestrzennej i Architektury Krajobrazu

Dynamika zmian warunków społeczno-gospodarczych w gminach powiatu krakowskiego w latach 2010-2014

Małgorzata Dudzińska

Katedra Analiz Geoinformacyjnych
i Katastru
Uniwersytet Warmińsko – Mazurski
w Olsztynie
ul. Prawocheńskiego 15
10 – 719 Olsztyn
gosiadudzi@uwm.edu.pl

Barbara Prus

Katedra Gospodarki Przestrzennej
i Architektury Krajobrazu
Uniwersytet Rolniczy w Krakowie
ul. Balicka 253c
30-149 Kraków
plan.zaoczne@gmail.com